

بنام خدا
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه
دانشکده داروسازی
قالب نگارش طرح درس

عنوان درس: گیاهان دارویی عملی، بین الملل	مخاطبان: دانشجویان دکتری داروسازی
تعداد و نوع واحد: ۱ واحد عملی	ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: شنبه ها (۱۰-۱۲)
پیش نیاز: ندارد	ارائه دهنده طرح درس: دکتر یلدا شکوهی نیا
زمان ارائه درس: شنبه ها (۶-۴)	مدرس: دکتر یلدا شکوهی نیا (۰/۳ واحد = ۵ جلسه)
	دکتر مسعود مدرسی (۰/۷ واحد = ۱۲ جلسه)

هدف درس:

آشنایی با شکل ظاهری گیاهان دارویی موجود در بازار، آشنایی با اندامهای مختلف موجود در گیاه بعنوان شاخص شناسایی، یادگیری رده بندی گیاهان موجود

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- ۱- شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی
- ۲- شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی
- ۳- شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی
- ۴- شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی
- ۵- شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه رفتاری به تفکیک اهداف کلی هر جلسه

جلسه اول

هدف کلی: شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان این جلسه دانشجو قادر خواهد بود

۱-۱- از روی شکل ظاهری گیاه (ریخت شناسی، رنگ، بو، چشایی و لمسی) گیاهان را در سطح خانواده و گونه شناسایی کند.

۱-۲- از روی شکل و ساختمان برگها و گلهای خشک شده گیاهان عطاری موجود در بازار آنها را شناسایی کنند.

جلسه دوم

هدف کلی: شناسایی چندین گیاه در سطح خانواده و گونه به روش ماکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان این جلسه دانشجو قادر خواهد بود

۱-۲- از روی شکل ظاهری گیاه (ریخت شناسی، رنگ، بو، چشایی و لمسی) گیاهان را در سطح خانواده و گونه شناسایی کند.

۲-۲- از روی شکل و ساختمان دانه، میوه، پوست و سرشاخه خشک شده گیاهان عطاری موجود در بازار آنها را شناسایی کنند.

جلسه سوم

هدف کلی: شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

۱-۳- با تهیه لام از پودر گیاه و یافتن شاخص های گیاه، شناسایی گیاه در سطح گونه.

۲-۳- شناسایی برگ گیاه سنا با شاخصهای: روزنه پاراسیتیک، تریکوم یا کرک مضرس، کریستال

۳-۳- شناسایی برگ گیاه مریم گلی با شاخصهای: روزنه دیاسیتیک، تریکوم یا کرک شلاقی.

۳-۴- شناسایی گل بابونه با شاخصهای: پولن تری پورات، پارانیشیم یسک دار، سلولهای برجسته کلاله، یاخته ترشچی و کریستال.

۳-۵- شناسایی گل پنیرک با شاخصهای: پولن پلی پورات، تریکوم شلاقی، کریستال و اندوتسیوم.

جلسه چهارم

هدف کلی: شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

۴-۱- با تهیه لام از پودر گیاه و یافتن شاخص های گیاه، شناسایی گیاه در سطح گونه.

۴-۲- شناسایی دانه کتان با شاخصهای: اپیدرم حاوی موسیلاژ، سلولهای سنگفرشی و حلقوی، سلولهای پارانیشیمی مغز حاوی دانه روغن و نشاسته.

۴-۳- شناسایی میوه فلفل با شاخصهای: پریکارپ حاوی سلولهای استانسل، حفره های ترشچی و بافت اندوکارپ و میوه حاوی پارانیشیم دارای روغن و نشاسته.

۴-۴- شناسایی میوه انیسون با شاخصهای: اپیدرم پریکارپ دارای کرکهای غیر ترشچی، سلولهای تخته فرشی و حفره های ترشچی و پارانیشیم حاوی روغن، نشاسته و کریستال.

جلسه پنجم

هدف کلی: شناسایی گیاهان و تعیین گونه آنها به روش میکروسکوپی

اهداف ویژه: در پایان دانشجو قادر خواهد بود

۵-۱- با تهیه لام از پودر گیاه و یافتن شاخص های گیاه، شناسایی گیاه در سطح گونه.

۵-۲- شناسایی اندام هوایی آویشن با شاخصهای: کرک طپانچه ای، روزنه دیاسیتیک، بافت اسکلرانیشیم ساقه، اپیدرم گلبرگ و پولن هگزاکولپات.

۵-۳- شناسایی اندام هوایی دم اسب با شاخصهای: روزنه قلوه ای، کریستال روزت و آوند.

۵-۴- شناسایی ریشه شیرین بیان با شاخصهای: کریستال سوزنی، آوند چوبی منقوط، نشاسته و بافت چوبی.

۵-۵- شناسایی پوست دارچین با شاخصهای: سلولهای دوکی، سلولهای استانس، کریستال سوزنی، نشاسته و سلولهای حاوی اسانس.

منابع:

- تجزیه و شناسایی مواد دارویی گیاهی به روش میکروسکوپی و کروماتوگرافی، گیاهان شفابخش، هادی صمصام شریعت.
- Trease and Evans pharmacognosy, Evans and William Charles, 2002

روش تدریس:

- نوشتن روی تخته سفید
- مشاهده گیاهان دارویی چیده شده روی میز
- انجام آزمایشات عملی (تهیه لام و مشاهده با میکروسکوپ)
- پرسش و پاسخ

رسانه های کمک آموزشی

- ویدئو پروژکتور
- تخته سفید
- میکروسکوپ

سنجش و ارزیابی

آزمون	روش آزمون	نمره	تاریخ	ساعت
آزمون پایان ترم	- آزمون ماکروسکوپی (مشاهده گیاهان بازار و شناسایی) - آزمون میکروسکوپی (مشاهده)	دکتر شکوهی نیا : ۶		

		لام زیر میکروسکوپ و شناسایی اندام گیاه و گونه گیاه)	
--	--	--	--

مقررات درس و انتظارات از دانشجو:

از دانشجویان گرامی انتظار می رود که با توجه به اهمیت درس و تعداد واحد و توجه به محدودیت زمانی و فشردگی مطالب جهت هرچه بهتر برگزار شدن این درس به نکات زیر توجه وافر نمایند:

۱- حضور منظم و دقیق در کلاس

۲- رعایت قوانین آزمایشگاه جهت بهتر برگزار شدن کلاس

۳- انجام دقیق آزمایشات عملی جهت یادگیری بهتر

جدول زمانبندی درس

روز و ساعت جلسه: شنبه ها ۶-۴- روش تدریس: استفاده از پاورپوینت، نوشتن روی تخت سیاه، پرسش و پاسخ- وسیله کمک آموزشی: ویدئو پروژکتور، تخته سیاه

ردیف	عنوان مبحث	نام مدرس	تاریخ
۱	ریخت شناسی	دکتر مدرسی	۹۴/۱۱/۱۷
۲	ریخت شناسی	دکتر مدرسی	۹۴/۱۱/۲۴
۳	ریخت شناسی	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۱
۴	نام گذاری علمی گیاهان	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۸
۵	اصول رده بندی گیاهان	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۱۵
۶	آشنایی با هرباریوم	دکتر مدرسی	۹۴/۱۲/۲۲
۷	آشنایی با گونه های گیاهی	دکتر مدرسی	۹۵/۱/۱۴

۹۵/۱/۲۱	دکتر مدرسی	آشنایی با گونه های گیاهی	۸
۹۵/۱/۲۸	دکتر مدرسی	آشنایی با گونه های گیاهی	۹
۹۵/۲/۴	دکتر مدرسی	آشنایی با گونه های گیاهی	۱۰
۹۵/۲/۱۱	دکتر مدرسی	آشنایی با گونه های گیاهی	۱۱
۹۵/۲/۱۸	دکتر مدرسی	آشنایی با گونه های گیاهی	۱۲
۹۵/۲/۲۵	دکتر شکوهی نیا	گیاهان دارویی موجود در بازار(عطاری ها)	۱۳
۹۵/۳/۱	دکتر شکوهی نیا	گیاهان دارویی موجود در بازار(عطاری ها)	۱۴
۹۵/۳/۸	دکتر شکوهی نیا	پودر شناسی گیاهان داروئی حاوی برگ و گل	۱۵
۹۵/۳/۱۵ (تعطیل رسمی)	دکتر شکوهی نیا	پودر شناسی گیاهان داروئی حاوی دانه و میوه	۱۶
۹۵/۳/۲۲	دکتر شکوهی نیا	پودر شناسی گیاهان داروئی حاوی پوست و ریشه	۱۷